

kinder ombudsman

het beste besluit:
geef kinderen invloed

Retouradres: Postbus 93122, 2509 AC Den Haag

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Aan de leden van de Vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en
Sport (VWS)
Per email verzonden

Betreft: Input Kinderombudsman voor het jeugddebat op 20 april 2023

Geachte leden van de vaste commissie voor VWS,

Op 20 april 2023 is het commissiedebat over het jeugdbeleid. Graag wil ik ten behoeve van dit debat het volgende aan u meegeven.

De problemen in ons jeugdstelsel zijn groot. De vele onderzoeksrapporten, brandbrieven, nieuwsberichten en opinies maken dit steeds weer duidelijk. De jeugdhulp en jeugdbescherming zijn verworpen tot een van de vele crisissen waar onze samenleving mee te maken heeft en waar maar geen oplossing voor komt. En juist de kinderen en gezinnen die de hulp het meest nodig hebben, zijn hiervan de dupe. Dat schaadt hun vertrouwen.

Oproep

Mijn oproep aan alle partijen is om voor de noodzakelijke verbeteringen niet af te wachten tot de hervormingsagenda of het toekomstscenario er zijn, maar te doen wat al wél kan om deze kinderen en gezinnen beter te helpen. Professionals kunnen doen wat nodig is, zonder afgeleid te worden door vraagstukken die gaan over financiën en verantwoordelijkheden. Het ontwikkelingsbelang van het kind is hierbij het uitgangspunt. Knelpunten moeten worden weggenomen. Er is nu actie nodig gericht op goede (integrale) diagnostiek en beschikbaarheid van passende hulp en ondersteuning voor het kind en het gezin. Voor de langere termijn is het nodig dat er een brede visie komt op wat kinderen nodig hebben om zich zo optimaal mogelijk te ontwikkelen. Verder moet er een landelijk op wetenschappelijk onderzoek gestoeld beeld komen van welke kinderen gebruik maken van de verschillende vormen van jeugdhulp en in welke regio's het goed of juist minder goed gaat.

De belangen van kinderen moeten vertrekpunt zijn

Ik zie dat veel partijen hard werken aan oplossingen. Hierdoor spelen er echter talrijke belangen: die van de Rijksoverheid, gemeenten, scholen, samenwerkingsverbanden, jeugdhulpaanbieders, gecertificeerde instellingen, Raad voor de Kinderbescherming, jeugdprofessionals etc. In alle discussies en onderhandelingen die zij voeren gaat het ook vaak over de belangen van deze organisaties. Het gaat over financiën, verantwoordelijkheden, stelsels, structuren en systemen, beheersbaarheid en werkdruk. De belangen van de kinderen en gezinnen raken hierdoor steeds verder op de achtergrond, terwijl deze belangen en wat zij nodig hebben juist vertrekpunt zouden moeten zijn. Het blijkt lastig dit te doorbreken. Zoals de Algemene Rekenkamer treffend zegt: "*Er is sprake van georganiseerde onmacht*".

Pagina 1/3

Datum
18 april 2023

Onderwerp
Inbreng Kinderombudsman jeugddebat
20 april 2023

Ons nummer
1733096

Uw brief
-

Uw kenmerk
-

Contactpersoon
-

Kinderombudsman
Bezuidenhoutseweg 151
2594 AG Den Haag

Postbus 93122
2509 AC Den Haag

T 070 356 35 63
info@kinderombudsman.nl
www.kinderombudsman.nl

*De Kinderombudsman
is onderdeel van de
Nationale ombudsman*

Wacht niet langer met het nemen van actie

De ouders en kinderen kunnen niet langer wachten op een nieuw stelsel, systeem of agenda. De Algemene Rekenkamer vraagt zich zelfs af of van de hervormingsagenda en het toekomstscenario de gewenste verbetering te verwachten is. *"De uitwerking vergt nog een brede probleemanalyse en aandacht voor de uitvoerbaarheid in de praktijk. Het zal hoe dan ook nog jaren duren voordat jeugdbeschermers en kinderen de positieve effecten van de voorgenomen afspraken en wetwijzigingen in de praktijk zullen ervaren."* Dit sterkt mij in mijn oproep dat er niet langer (af)gewacht moet worden, maar dat nu concrete acties nodig zijn om de meest kwetsbare kinderen te helpen. We moeten doen wat nodig is en ons niet langer laten leiden door vraagstukken die gaan over financiën en verantwoordelijkheden.

Pagina 2/3

Ons nummer

1733096

Investeer in goede diagnostiek voor kind en gezin

Verder moet er geïnvesteerd worden in goede diagnostiek. Er moet niet alleen naar het kind gekeken worden, maar breder naar het gezin en de leefomgeving (integraal). De diagnostiek moet leiden tot hulp die passend is. Dit kan niet vaak genoeg worden benadrukt. Ons stelsel lijkt kinderen vaak te leiden naar beschikbare hulp, maar dat is niet waar kinderen mee geholpen worden of waar zij recht op hebben. Dit is niet wat we met elkaar afgesproken hebben in de Jeugdwet. Passende hulp kan ook zijn hulp voor ouders, bijvoorbeeld i.v.m. financiën, huisvesting of ggz-problematiek.

Investeer in de beschikbaarheid van gespecialiseerde zorg

Dit betekent ook dat alles in het werk moet worden gesteld om een landelijk dekkend aanbod van kwalitatief goede gespecialiseerde jeugdhulp te garanderen voor ieder kind dat dit nodig heeft. Ik hoor nog te vaak dat kinderen lang op een wachtlijst staan waardoor problemen verergeren en dat de passende zorg niet beschikbaar is. Jeugdbeschermers zijn teveel tijd kwijt om passende hulp te vinden. Dit lijkt een punt voor de langere termijn, echter, daar hebben de kinderen die nu hulp nodig hebben niets aan. Vandaar dat in mijn visie hier nu al actie op nodig is.

Formuleer een brede visie op wat kinderen nodig hebben

Voor de toekomst moet een visie geformuleerd worden op wat alle kinderen en jongeren nodig hebben om zich zo optimaal mogelijk te kunnen ontwikkelen. Dit is breder dan alleen de mentale gezondheid. Dit gaat over de kwaliteit van de leefomgeving. Jeugdhulp gaat om hulp in de opvoeding. Maar dat is niet waar de problemen meestal ontstaan. Het gaat bijvoorbeeld ook om armoede, ggz-problematiek van ouders, huisvesting, werkdruk en complexe scheidingen. We isoleren het probleem tot het stelsel van jeugdhulp, terwijl daar vaak het basale probleem niet ligt. De oplossing is dan niet ingrijpen in de opvoeding, maar ingrijpen in de kwaliteit van de leefomgeving.

Er is wetenschappelijk onderzoek nodig naar het gebruik van zorg

Rest mij nog te benadrukken dat er een landelijk op wetenschappelijk onderzoek gestoeld beeld moet komen van welke kinderen gebruik maken van de verschillende vormen van zorg en in welke regio's het goed of juist minder goed gaat. Nu wordt er beleid gemaakt dat te weinig gebaseerd is op kennis en vooral op (publieke) opinies. Hierdoor wordt er teveel aan knoppen gedraaid op basis van hypothesen. Dat moet echt anders. 'Dure'

behandeling kan op termijn goedkoop blijken als het de beste behandeling is. We weten onvoldoende of de inzet van hulp leidt tot verhelpen van leed. Dus laat veranderingen parallel lopen met onderzoek en evaluatie. Dit is vanuit het oogpunt van rechtsgelijkheid ook belangrijk. Ieder kind, in ieder deel van Nederland, heeft recht op de best passende, beschikbare jeugdhulp.

Pagina 3/3

Ons nummer
1733096

Deze brief heb ik tevens aan de Minister voor Rechtsbescherming en de Staatssecretaris van VWS gestuurd. Als u vragen heeft kunt u uiteraard contact opnemen met mijn kantoor.
kader

Met vriendelijke groet,

Margrite Kalverboer
Kinderombudsvrouw